

QARORLAR USTIDAN NAZORATNI YO‘QOTISH STRESS-TESTI

Tashkilotingiz qaror qabul qilish jarayonini hali ham o‘zi boshqaryaptimi yoki bu vakolat allaqachon sun‘iy intellektga (SI) topshirilganmi?

SIZ NIMAGA EGA BO‘LASIZ

Tashkilotingiz SI qarorlari ustidan haqiqiy nazoratni saqlab qolganmi yoki uni o‘zi sezmaganda holda yo‘qotilganini aniqlash imkonini beruvchi tezkor diagnostika. Ma‘lumotlar talab qilinmaydi va ularni tayyorlash shart emas. 10 daqiqadan kam vaqt ketadi.

BU NEGA MUHIM

- SI boshqaruviga doir yondashuvlar amaliyotda mavjud bo‘lmagan nazorat tasavvurini yaratadi.
- Bu bo‘shliq faqat qaror qabul qilish bosimi ostida – vaqt cheklanganda, xavf yuqori bo‘lganda yoki tizim ishlamay qolganda va real inson aralashuvi talab qilinganda namoyon bo‘ladi.
- Ushbu diagnostika mazkur bo‘shliqni bosim paydo bo‘lishidan oldin aniqlashga yordam beradi.

NIMA XAVF OSTIDA

Qaror qabul qilish qobiliyati pasaygan sari, nazoratni tiklash avtomatik ravishda sodir bo‘lmaydi. Bu esa ko‘p hollarda tashkilotlarda mavjud bo‘lmagan vaqt, resurslar va xatolarga yo‘l qo‘yish imkoniyatini talab qiladi.

Ushbu vosita reglamentlarni baholamaydi. U amaliyotdagi holatni qayd etadi.

UCHTA DIAGNOSTIK SAVOL

1-SAVOL – Tizim ishdan chiqqanda amaliyotni davom etish

Agar SI tizimi ertaga to‘xtasa, ish qanday davom ettiriladi va bu holat oxirgi marta qachon sinovdan o‘tkazilgan?

- Reja oxirgi 3 oy ichida sinab ko‘rilgan
- Reja 3–6 oy oldin sinab ko‘rilgan
- Reja faqat qog‘ozda, lekin 6 oy ichida sinovdan o‘tkazilmagan

2-SAVOL – Kompetensiyani saqlash

Nazorat va qaror qabul qiluvchi xodimlarning necha foizi SI yordamisiz xuddi shunday darajadagi qaror qabul qila oladi?

- 50%+ xodimlar tizimsiz qaror qabul qila oladi
- 20–50% xodimlar tizimsiz qaror qabul qila oladi
- 20% dan kam xodimlar qaror qabul qila oladi

3-SAVOL – Tizim tavsiyasini rad etish holatlari

Oxirgi marta qachon tizim tavsiyasiga zid ravishda jiddiy qaror qabul qilingan va nima uchun?

- Oxirgi 6 oy ichida hujjatlashtirilgan holatlar mavjud
- Oxirgi 12 oyda 1–2 ta holat, rasman qayd etilgan
- Oxirgi 12 oyda bunday holatlar qayd etilmagan

NATIJANGIZ NIMANI ANGLATADI

- **3 ta yashil** → Boshqaruv funksional. Tashkilot real nazoratni saqlab qolmoqda. Monitoringni davom ettiring.
- **Sariq bor, qizil yo‘q** → Bog‘liqlik belgilari. Bir yoki bir nechta jihatlar zaiflashmoqda. SI ko‘lamini kengaytirishdan oldin buni bartaraf eting.
- **Kamida 1 ta qizil** → Kritik bo‘shliq yuzaga kelgan. Nazorat kamida bitta yo‘nalishda qisman boy berilgan. Shoshilinch choralar kerak.
- **3 ta qizil** → Chegara oshib o‘tilgan. Tarkibli aralashuv zarur. Tiklash standart muddatlar va resurslar bilan imkonsiz bo‘lishi mumkin.

KEYINGI QADAM

Agar diagnostika nazoratning qisman yoki sezilarli darajada o‘tkazib yuborilganini ko‘rsatsa, masala endi optimallashtirishda emas. Muammo – tashkilotingiz real nazoratni saqlab qolganmi va uni tiklashga qodirmi degan masala ustida ketmoqda.

Men qaror qabul qilish arxitekturasini, aralashuv mexanizmlarini va nazoratni tiklash imkoniyatini baholashga tayyorman → ok@okhodjaev.com